

ПРОГРАМ РАДА¹
ISS/KS N078
(Рада под напоном)

Овај програм рада усвојен је на седници комисије која је одржана 20. јула 2015. године, а одобрио га је Стручни савет за електротехничку стандардизацију на седници која је одржана 25. септембра 2015. године.

1. Увод

Стручни рад Института за стандардизацију Србије у појединим областима стандардизације одвија се у комисијама за стандарде и сродне документе, које су основна техничка радна тела. По потреби, ради извршавања појединих задатака из својих делокруга, комисије за стандарде могу образовати радне групе, као и друга стална и повремена радна тела. На основу члана 78. и 79. Статута Института и тачке 4. *Интерних правила стандардизације – Део 2: Образовање и рад комисија за стандарде*, KS N078 ради на начин описан у даљем тексту.

Стандарди и сродни документи из области рада под напоном урађени су у оквиру комисије Института која ради на приближно истим принципима као одговарајући технички комитет Међународне електротехничке комисије (IEC) и идентична је техничким комитетима CENELEC-а TC 78 и IEC-а TC 78: *Рада под напоном*.

Одговарајући међународни и европски технички комитети које прати Комисија KS N078 су: CLC/TC 78, *Live working*, IEC/TC 78, *Live working*.

Још је Савезни завод за стандардизацију имао улогу националног комитета у тадашњој Југославији која је као једна од 50 земаља чланица IEC-а активно учествовала у доношењу међународних стандарда из ове области, захваљујући добро развијеној индустрији и врхунским стручњацима из редова произвођача и корисника. Тако је вишедеценијским ангажованим радом у комисијама СЗС-а за ову област у електроенергетици, у националној стандардизацији достигнут међународни ниво. После распада Југославије било је више покушаја оснивања комисије за територију Србије и Црне Горе. Резултат тог напорног рада била су решења из претходног периода, под истим називом комисије, која су важила све до доношења најновијег решења о образовању Комисије за стандарде и сродне документе KS N078, *Рада под напоном*, од 25. 9. 2013. године под бројем 2763/1-31-01/2013. У састав Комисије сада су ушли стручњаци из електропривреде, Електромреже Србије, Електротехничког института „Никола Тесла” и пројектанти.

Пословно окружење

¹ При преводу на енглески језик треба користити израз „BUSINESS PLAN“

1.1. Опште

У контексту настојања Републике Србије да се што пре интегрише у Европску унију, у току је процес усаглашавања националног са европским законодавством, које се врши путем преузимања европских стандарда и директива Новог приступа ЕУ. На основу тог процеса, комисије за стандарде Института врше усаглашавање српских стандарда са европским стандардима, и то усвајањем европских стандарда као националних. Осим тога, приликом преузимања европских као српских стандарда морају да се повуку сви конфликтни национални стандарди за исте предмете стандардизације. По том принципу и Комисија KS N078 врши преузимање европских стандарда и сродних докумената у нашу стандардизацију.

У тренутни састав Комисије није укључено ниједно мало и средње предузеће са територије Републике Србије. Чине се напори да се у рад Комисије укључе и представници тих предузећа.

2.2 Квантитативни показатељи пословног окружења

Тржиште за ову врсту опреме се још увек развија и шири на глобалном нивоу.

2.3. Захтеви тржишта

На светском тржишту стандарде из ове области доносе две познате организације, ИЕС и CENELEC. Доношење и објављивање стандарда из области рада под напоном је подршка индустрији и произвођачима овакве врсте опреме да сва опрема коју произведу буде безбедна. Ову врсту стандарда користе и електропривредна предузећа за конструкцију, одржавање и репарацију своје мреже под напоном на безбедан начин. Неколико других организација доноси компаративне стандарде из ове области, а то су: ASTM и IEEE стандарди.

2.4. Аспекти заштите животне средине

На светском плану Међународна комисија ИЕС/ТС 78 надзире правилну употребу и коришћење материјала који су одговарајући за конструкцију опреме и уређаја који се користе у раду под напоном. Овај надзор подразумева и одлагање на отпад већ искоришћене опреме, уређаја и алата. Пошто је врста материјала која се користи за производњу опреме за рад под напоном ограничена, то су и потенцијалне могућности за утицај на животну средину смањене.

3. Очекиване користи од рада комисије

Захваљујући развијеној међународној трговини у овој области, намеће се закључак да је једини могућ приступ за сваку земљу усклађеност регулативе са међународним, односно европским стандардима. Заједничко тржиште инсистира на заједничким стандардима и захтева модерне и добре међународне стандарде који су неопходни и произвођачима и корисницима. Од комисије се очекује, као што је и до сада претходна комисија радила и доносила стандарде, да настави да објављује стандарде, чиме се стварају услови за производњу квалитетне опреме, као и да подучава кориснике њиховом правилном коришћењу.

4. Заинтересоване стране

Комисија KS N078 састоји се од представника корисника опреме, јавних предузећа, института и произвођача опреме. У разматрању је укључивање других заинтересованих страна, као што су корисници из индустријског сектора и малих и средњих предузећа.

5. Циљеви и стратегије за остваривање циљева

5.1 Циљеви

Основна делатност комисије ће бити праћење, анализирање и преузимање тренутно актуелних стандарда из ове области, са повременим преиспитивањима којима ће се узимати у обзир развој нових стандарда и кретања на тржишту. Поред овога основни циљ је испуњење плана доношења стандарда из ове области, узимајући у обзир задовољство наших корисника.

5.2 Стратегије за остваривање циљева

На европском плану две кључне теме се третирају:

- хармонизација стандарда у складу са основним захтевима безбедности из Директиве РРЕ и Директиве за машине;
- ревизија стандарда о електрички изолованој обући за рад у нисконапонским постројењима.

6. Фактори који могу утицати на испуњење и имплементацију програма рада

Тренутно у саставу комисије нема представника малих и средњих предузећа. Очекује се од комисије да подстиче укључивање представника малих и средњих предузећа. То су, поред недовољне заинтересованости осталих стручњака за дату област, као и пада привреде и индустрије у целини, главни фактори који утичу на испуњење планираних задатака на доношењу и објављивању стандарда из ове области.

7. План активности

Закључак је да је циљ испуњен ако је постигнуто информисање стручњака који раде у области опреме за рад под напоном о актуелном стању стандардизације на међународном, европском и домаћем плану. Коришћењем усвојене терминологије и позивањем на стандарде у техничкој документацији уштеделе би се многе странице текста, избегле многе нејасноће и спорови. Због тога је план да исти стручњаци раде заједно и унапређују веома важну област за електропривреду која има добру перспективу у свету.

8. Корисни линкови

Ради бољег информисања тренутних или будућих чланова Комисије, корисни су следећи линкови:

CENELEC/TC 78

http://www.cenelec.eu/dyn/www/f?p=104:7:1354816052620501::::FSP_ORG_ID,FSP_LAN_G_ID:1257169,25

IEC/TC 78

http://www.iec.ch/dyn/www/f?p=103:7:0::::FSP_ORG_ID:1267

Секретар комисије

Александра Вукићевић, дипл. инж. ел.

Председник комисије

Проф. др Милан Савић, дипл. инж. ел.